

Protokół z 8. posiedzenia Komitetu Sterującego-Monitorującego**Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO z dnia 07.05.2025 r.**

W dniu 7 maja 2025 r. w formule hybrydowej (stacjonarnej i online za pośrednictwem MS Teams) odbyło się posiedzenie Komitetu Sterującego-Monitorującego Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030, którego przedmiotem było:

- przedstawienie nowego składu KSM NOWEFIO;
- omówienie stanu wdrażania Programu NOWEFIO - rozstrzygnięcie konkursu w edycji 2025;
- propozycje zmian w Programie Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030.

W posiedzeniu wzięli udział następujący członkowie KSM NOWEFIO:

Przedstawiciele organów administracji publicznej:

1. Piotr Stec – przewodniczący Komitetu (połączenie zdalne);
2. Piotr Kontkiewicz (połączenie zdalne);
3. Marta Lenart (połączenie zdalne);
4. Magdalena Matulińska (połączenie zdalne);
5. Piotr Mierecki (połączenie zdalne);
6. Joanna Wójcik (połączenie zdalne).

Przedstawiciele organizacji obywatelskich:

1. Wojciech Dec (stacjonarnie);
2. Agata Domżał (połączenie zdalne);
3. Marcin Halicki (stacjonarnie);
4. Agnieszka Maszkowska (połączenie zdalne);
5. Joanna Furmaga-Stoczkiewicz (stacjonarnie);
6. Andrzej Rybus-Tołłoczko (stacjonarnie);
7. Łucja Kucmin-Węglarczyk (stacjonarnie).

A także przedstawiciele NIW-CRSO niebędący członkami KSM NOWEFIO, obsługujący technicznie posiedzenie Komitetu:

1. Michał Braun, dyrektor NIW-CRSO (połączenie zdalne);
2. Ewa Kalbarczyk, zastępczyni dyrektora NIW-CRSO (stacjonarnie);
3. Stefan Kołucki, kierownik Biura Programów Horyzontalnych NIW-CRSO (stacjonarnie);
4. Stanisław Kujawski, Biuro Programów Horyzontalnych NIW-CRSO (stacjonarnie);
5. Katarzyna Zielińska, Biuro Programów Horyzontalnych NIW-CRSO (protokolant spotkania, stacjonarnie);

Posiedzenie Komitetu Sterującego-Monitorującego rozpoczęło się o godz. 12:10. Przewodniczący Komitetu powitał uczestników.

Na początku spotkania głos zabrał Michał Braun, dyrektor NIW-CRSO, który poinformował, że ze względu na rozpoczęcie dwudniowe seminarium konsultacyjne Rządowych Programów NOWEFIO i PROO, nie będzie mógł uczestniczyć w posiedzeniu Komitetu Sterującego-Monitorującego. Dyrektor przywitał gości i podkreślił, że jako organizacja, NIW-CRSO jest otwarty na rekomendacje i wnioski Komitetu.

Następnie Piotr Stec przedstawił skład Komitetu Sterującego-Monitorującego NOWEFIO i poprosił o przedstawienie się nowych członków. Zaznaczył również, że ma nadzieję, iż obecny skład jest odpowiednio dostosowany do potrzeb sektora.

Stan wdrażania Programu NOWEFIO - rozstrzygnięcie konkursu w edycji 2025

Stefan Kołucki, kierownik Biura Programów Horyzontalnych NIW-CRSO poinformował, że 10 marca 2025 roku zostało ogłoszone rozstrzygnięcie konkursu NOWEFIO. W ramach konkursu zostało złożonych ponad 2200 ofert, z czego 247 zostało dofinansowanych. W swojej wypowiedzi podkreślił, że jak zawsze największym zainteresowaniem cieszył się **Priorytet 2** do którego wpłynęło najwięcej ofert. Zaznaczył także, że na ten priorytet co roku przeznaczanych jest najwięcej środków. Z kolei w **Priorytecie 3** zakwalifikowało się do dofinansowania 58 ofert do progu 184, natomiast w **Priorytecie 4**, 52 oferty do progu 179.

Kierownik Biura Programów Horyzontalnych NIW-CRSO wyjaśnił uczestnikom spotkania, że w 2025 roku wprowadzono szereg nowych rozwiązań. Jednym z nich była ocena wniosków przez zewnętrznych ekspertów wyłonionych w ramach nowego naboru. Eksperti rozwiązywali test wiedzy, który pozwolił wyłonić tych z największymi kompetencjami, w ten sposób powstała nowa baza ekspertów. W niedługim czasie dołączą do nich kolejni, którzy przeszli już testy. Zostanie przeprowadzona również ewaluacja oceny pracy ekspertów. , Jeśli ocena wskaże niski walor merytoryczny i edukacyjny, wówczas do kolejnej edycji zostaną zaproszone inne osoby.

W tym roku, po raz pierwszy, dobór ekspertów był całkowicie losowy. Został przygotowany algorytm, który pozwolił na wyłonienie odpowiedniej puli ekspertów. Losowanie odbyło się podczas posiedzenia Rady NIW-CRSO.

Nowością był też system antyplagiatowy, do którego zostały wprowadzone wszystkie oferty łącznie z poprzednimi edycjami (od 2018 roku). W przypadku wystąpienia plagiatu NIW-CRSO wysyłał pisma do organizacji z prośbą o wyjaśnienia. Organizacje różnie wyjaśniały wysokie podobieństwo oferty. Wśród najczęściej wymienianych były np. „sieci współpracy” pomiędzy organizacjami składającymi wnioski do konkursu NOWEFIO czy korzystanie z dobrych praktyk i modeli innych organizacji za ich zgodą. Zdarzały się również sytuacje, gdy plagiat był wynikiem korzystania przez organizacje z modeli językowych sztucznej inteligencji.

W rozmowę na temat plagiatów w projektach włączył się Wojciech Dec, Andrzej Rybus Tołłoczko, Marcin Halicki oraz Marta Lenart.

W toku dyskusji pojawiło się również pytanie, na jakim etapie wnioski powinny zostać wprowadzone do systemu antyplagiatowego, a także czy korzystanie z narzędzi AI nie będzie zagrożeniem? Stefan Kołucki

wskazał, że jego zdaniem sztuczna inteligencja nie stanowi wyłącznie zagrożenia w kontekście systemu oceny wniosków. Przeciwnie, odpowiednio wykorzystana może nieść w sobie duży potencjał dla organizacji.

W trakcie posiedzenia Komitetu Sterującego-Monitorującego, pojawiły się także rozmowy na temat:

- edukacji organizacji w zakresie pisania ofert, a także różnego doświadczenia organizacji w ich przygotowywaniu;
- konieczności zadbania o to, aby „półzawodowe” NGO-y nie konkurowały z początkującymi i mniej doświadczonymi;
- przeznaczania niższych dotacji dla mniejszych organizacji, żeby nie musiały konkurować z większymi i bardziej doświadczonymi;
- zlecania przez mniejsze organizacje pisania wniosków wyspecjalizowanym osobom, i trudności w realizacji zadań na późniejszym etapie. (Piotr Stec poinformował, że Rządowy Program Wsparcia Organizacji Pozarządowych „Moc Małych Społeczności” (MMS) może być odpowiedzią na występujący problem).
- małych organizacji z dużych miast, które są wykluczane z grantów i błędnego przekonania, że takim organizacjom jest łatwiej uzyskać dotacje, podczas gdy realnie takie organizacje nie mają gdzie szukać mniejszych dotacji;

Stefan Kołucki przyznał, że w poprzednich edycjach NOWEFIO były przyznawane punkty strategiczne dla organizacji z mniejszych miejscowości, natomiast teraz zostały usunięte. Poinformował również, że w dużych miastach organizacjom jest trudniej, ponieważ kapitał społeczny w miastach jest słaby. Piotr Stec podał wyliczenia, jak wygląda sytuacja dotacji w Polsce.

Propozycje zmian w Programie NOWEFIO na lata 2021-2030

W kolejnej części spotkania Stefan Kołucki poinformował, że posiedzenie Komitetu Sterującego-Monitorującego to dobry moment na wstępne dyskusje na temat zmian w Programie NOWEFIO, a także na zebranie pomysłów, które zostaną przekazane Pani Minister.

Członkowie komisji w trakcie posiedzenia rozmawiali m.in. o:

- zasadności przyznania dodatkowych punktów dla organizacji z mniejszych miejscowości;
- wprowadzeniu do regulaminu/oferty/sprawozdania kryterium dostępności;
- stworzeniu hybrydowych rozwiązań w ramach oceny ofert, w których będzie kładziony nacisk nie tylko na logikę projektową, ale i na kwestie merytoryczne związane z projektem;
- wysokich progów punktowych na listach rankingowych, które powodują, że niektóre organizacje nie otrzymują dotacji pomimo napisania bardzo dobrej oferty;
- ewentualnego podziału budżetu Programu na regiony w związku z sytuacją, w której w niektórych województwach dofinansowanych ofert jest znacznie więcej niż w innych.

Uczestnicy przyznali również, że Rządowy Program Wsparcia Organizacji Pozarządowych „Moc Małych Społeczności” (MMS) może być bardzo dobrym rozwiązaniem dla organizacji, którym nie udało się uzyskać dofinansowania z NOWEFIO.

Na koniec spotkania Stefan Kołucki zraportował, że aktualnie odbywa się kontraktowanie umów w ramach dofinansowanych projektów, prowadzonych jest około 200 negocjacji. Umowy wpływają do NIW, a im szybciej środki zostaną przekazane organizacjom, tym szybciej będą mogły rozpocząć realizację projektów.

W trakcie spotkania ustalono termin przesłania propozycji zmian w Programie NOWEFIO na lata 2021-2030 przez członków Komitetu na 15 czerwca br..

Kolejne posiedzenie Komitetu Sterującego-Monitorującego Rządowego Programu NOWEFIO zostało wstępnie zaplanowane na koniec sierpnia 2025 roku.

Komitet zakończył posiedzenie około godz. 14:30.

Przewodniczący
Komitetu Sterującego-Monitorującego
Rządowy Program NOWEFIO

/-/

Piotr Stec

Protokół sporządziła: Katarzyna Zielińska, Biuro BPH, NIW-CRSO